

Bijzondere vondsten op het terrein Plantage Willem III

Dirk Prins (Asterstraat 3, 3911 WE Rhenen)

De Plantage Willem III (100 ha) is een natuurgebied in ontwikkeling op de zuidflank van de Utrechtse Heuvelrug bij Elst (Rhenen). Het zal één geheel gaan vormen met het aangrenzende al wat oudere natuurgebied Remmerdense Heide (ook 100 ha). Via dia's is kort ingegaan op verleden, heden en toekomst.

In 1853 werd de heide ontgonnen en kwam er tabaksteelt, later fruitteelt, en recenter graszaadteelt, veredeling van erwten, enz. De Stichting 'Het Utrechts Landschap' startte haar beheer in 1995 en mikt, ter herstel van het oorspronkelijke half open landschap, op begrazing met edelherten, maar zal daarin afhankelijk zijn van aangrenzende boseigenaren. Ter verschraling wordt er op een gedeelte twee jaar lang rogge verbouwd. Men hoopt zo verruiging met Gestreepte witbol (*Holcus lanatus*) te voorkomen, maar ook in de braakliggende delen treedt dit nog niet op.

Spreker vond in 1995 verrassend veel bijzondere soorten, soms in groot aantal: in de braakdelen enkele plekken *Filago arvensis* (Duits viltkruid, Rode Lijst 1), enkele exemplaren van *Gnaphalium luteo-album* (Bleekgele droogbloem) en *G. sylvaticum* (Bosdroogbloem), zeer veel *Filago minima* (Dwergviltkruid), 1 exemplaar van *Hypericum humifusum* (Liggend hertshooi), en op de roggeakker spaarzaam *Misopates orontium* (Akkerleeuwebek). Daarnaast groeiden in het braakliggende deel massaal Canadese fijnstraal, Grote windhalm, Zilverhaver, Klein vogelpootje, Kleine

leeuweklauw, Klein streepzaad, en in de akkerranden veel Gewone reigersbek, Schapezuring en Zwaluw tong. Verder kunnen we nog noemen: Jacobskruiskruid, Hazepootje, Speerdistel, *Digitalis ferruginea* (opgeslagen exoot), en vanuit de Remmerdense Heide treedt al direct uitzaai op van Ruwe berk, Zomereik, Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers, Lijsterbes enz.

Spreker eindigt met een kritische noot: opgetogenheid over zulke vondsten betekent nog geen waarborg van behoud, misschien is de natuurbescherming wel te eenzijdig bezig door overal alleen nog maar grote grazers in te zetten. Die bijzondere planten zijn alleen te handhaven met een extensief akkerbeheer, bijvoorbeeld drie-slagstelsel.